

Η ΜΑΝΑ

Μιά μάνα κακορίζικη ἐγὼ πῆρα τὰ βουνά
πού νά μήν ἤμουν μάνα, πού νά μήν εἶχε ἡ γῆς βουνά
δικό μας αἷμα πίνετε καί σεῖς — ἄχ κατά ποῦ νά κάνω
ἐσεῖς ἀκυνήγητα πουλιά λυπηθεῖτε ἀπ' τὰ γκρεμνά περάστε με

Η ΒΑΒΩ

Στάσου στὸν τόπο ποῦ τραβάς;

Η ΜΑΝΑ

Γυναίκα καί σύ καί σύ ἐδῶ πάνω;

Η ΒΑΒΩ

Ἄς μή μᾶς λένε πιά γυναῖκες
νά μᾶς φοβοῦνται πιά οἱ ἐχθροί
μηδέ τό Θεό δέν καλοσύνεψε ἡ τόση μας ὑπομονή
ἐσύ τί γυρεύεις;

Η ΜΑΝΑ

Τῶν ἀντρῶν μας ἡ μοίρα σέρνει καί μᾶς ἀπ' τὰ μαλλιά
γυρεύω ἕναν γιό μου

Η ΒΑΒΩ

Στούς ζωντανούς τονε γυρεύεις ἢ στούς πεθαμένους;

Η ΜΑΝΑ

Αὐτό θέλω νά μάθω, συμφορά μ' ἔφερε ὡς ἐδῶ

Η ΒΑΒΩ

Πᾶμε στὸν Καπετάνιο καί στή σύναξη τό δίκιο σου νά βρεῖς

Η ΜΑΝΑ

Ἔχετε δίκιους καπεταναίους;

Η ΒΑΒΩ

Πρῶτοι τοῦτοι ἀπ' τό φῶς τοῦ ἡλίου
βγάλανε μεράδι καί γιά μᾶς
νά τους στό βράχο ἐκεῖνον ἀπό κάτω ἔχουνε δικαστήριο.

Η ΜΑΝΑ

Γιέ μου, γιέ μου ἄχ, κάθε φορά σέ βλέπω
κάθε φορά πιό τρανό και πιό χλωμό

Η ΒΑΒΩ

Στυλώσου τρέμουνε τά δόλια χέρια σου ποιόνε δείχνεις;

Η ΜΑΝΑ

Ἄχου στυλῶστε με και σεις για ν' ἀντικρίσω τό παιδί μου.

ΦΩΝΕΣ

— φέραν τή μάνα τοῦ καπετάνιου

— πιάσαν τή μάνα του

— σηκώθηκε τό δικαστήριο κατεβαίνουνε

— σήμερα Καπετάνιο ἐσύ τό αἷμα σου παλεύεις

Ο ΚΑΠΕΤΑΝΙΟΣ

Στίς Ἀρκουδότρυπες νά ρθειτε

ὅ,τι μοιράσουνε στό συσσίτιο νά τῆς δώσετε τή μερίδα μου

Ο ΙΣΤΟΡΙΣΤΗΣ

Πάρε και τό ραβδί τοῦτο για τό δρόμο

Η ΜΑΝΑ

Τό χέρι σου νά φιλήσω, ἄχου ἄχ και σύ σακατεμένε μου

τ' ὄμορφο μπόι σου κουτσουρεμένο, ἄχ

ἄλλο ἓνα κορμί, ἄλλο ἓνα δεντρί μας κλαίω — καλέ

ξεμακραίνει ὁ Καπετάνιος, δέν ἄκουσε... εἶμαι ἢ μάνα του

Η ΒΑΒΩ

Ἄποια κι ἄν εἶσαι σήκω πᾶμε, ὅπως πρόσταξε

Η ΜΑΝΑ

Εἶμαι ἢ μάνα του καλέ, εἶναι γιός μου

Η ΒΑΒΩ

Ἐδῶ δέν εἶναι καμιανῆς γυναίκα γιός

Η ΜΑΝΑ

ἼΑχου ποιανῆς πικρῆς ρίζας καρπό καί σύ μασᾶς
τά λόγια σου φαρμάκι

Η ΒΑΒΩ

Πικρό δίκιο ἐδῶ γυρεύομε, μέλι ἀπό ἄγριο μελίτσι δέ γυρεύομε
χάϊ νά πιάσουμε τόν ἀνήφορο νά βγοῦμε στή σπηλιά
εἶναι στρωμένη φτέρες, ἐκεῖ ἔναι σιγουριά

Η ΜΑΝΑ

Τί θέλω γώ στίς Ἄρκουδοσπηλιές; Ἐγώ φέρνω εἶδηση κακιά
κάποια ἐλπίδα γυρεύω, δῶστε μου ἐλπίδα, δῶστε μου ἀπόκριση

Η ΒΑΒΩ

Σήκω βαδίζομε

Η ΜΑΝΑ

Ποῦ ἔφταξα ἐλπίδα νά μὴν καρτερῶ
στόν Ἄδη ἔφταξα παρακάλια δέν περνοῦνε;

Η ΒΑΒΩ

ἼΗρθες στοῦ πολέμου τά λημέρια ξέρε το
Ἄδης — τρέλα — πόλεμος, πίσω σου μὴν κοιτᾶς
ἀγάλι - ἀγάλι πιάνομε τόν ἀνήφορο
λίγο - λίγο νά πεῖς τόν πόνο σου

Η ΜΑΝΑ

Δέ φτάνει τοῦ βουνοῦ σας ὁ ἀνήφορος νά πῶ τόν πόνο μου
ἐκλεισε τό σπίτι μας, πάει ὁ γέρος μας, πάει ἡ κόρη μας
δέν τᾶκουσες ἀκατάδεχτε ἡ κόρη μας ἡ ἀδελφή σου φυλακή

Η ΒΑΒΩ

Μίλα ταπεινά, μίλα ἐμένα, ἐγώ ἀκούω

Η ΜΑΝΑ

Κάνανε μπλόκο στή γειτονιά, βροντοῦν τήν πόρτα μας
σέρνει ὁ γέρος μας τά στρωσίδια του
πέφτει ἀπάνω στήν καταπαχτή — μέσα ἡ μυστική ἐφημερίδα —

πιάνει αυτός ένα κρούξιμο σά νυχτοπούλι
«είμαι σάπιος, έχω αρρώστια» νά σιχαθοῦνε οί σταυρωτῆδες
ὅπως καί σιχαθήκανε,
ἀνασηκώσανε μέ τίς λόγγες τήν ποκαμίσα
κατατρυποῦνε ἀναίστητο τάχα κορμί
τό στόμα του ἀνοιγόκλεινε μά ἡ φωνή κομμένη
δέν ξέραμε τήν τόση ἀγάπη του
τόνε λογγίσανε καί μιά στ' αὐτί, χυθήκανε τά μάτια του
ἀπόμεινε κειδά ἕνα κουβαράκι.

Η ΒΑΒΩ

Στάσου πάρε ἀνάσα... ἡ κόρη σου τί ἔκανε φοβήθηκε;

Η ΜΑΝΑ

Δέ φοβήθηκε ἀλίμονο, ξεφοβήθηκαν καί τ' ἀρνιά
πρῶτα δαγκάνουνε τό λύκο — ἔξι πουλημένοι τήν κυκλώσανε
σάν ἄγρια θάλασσα μαύρισε τούς ἀντίκρισε ἡ ματιά της
σάν ἔγινε τό φονικό, παραμερίσανε ἀπ' τήν κρύφτρα
ποῦ τῆς βρέθηκε τόση ἀλάφρωση; Ξεφωνίζω
«χαμήλωσε τά μάτια, κλάψε, κόρη μου» ἄχου, ἄχ
ὅπως τήν πέρνανε χρυσά κουπιά γίνανε τά πασουμάκια της
τόσο ἀλαφριά, πές μιά βαρκούλα πώς ξεκίνησε
ἄχ τ' εἶστε σεῖς, δικό μου γάλα ἤπιατε; πίσω της δέν κοιτᾶ
ἡ χλωμάδα της φέγγει κιόλας στόν Ἄδη.

Η ΒΑΒΩ

Κάθισε μή χτυπιέσαι μαύρη ἀδελφή

Η ΜΑΝΑ

Τώρα μοῦ λές κάθισε, ἀλίμονο ἦτανε γραφτό μου
τόν ἄνθρωπό μας ἔθαψα στό κατώι μας μέ τά χέρια μου
γι' ἄγιο λείψανο μέ τά χέρια μου ἐγώ, ἄχ
ἄκλαφτοι, ἄψαλτοι μπαίνουνε πιά στή γῆς οί πεθαμένοι
ὅπου γῆς καί τάφος — γιέ μου ἐσύ, ἐσύ

λεφτέρωσέ μας, ανθρώπεψέ μας — έφεξε, φεύγω
σπίτι πιά δέ μέ χωρά, σπίτι δέ μου πρέπει
στή φυλακή απόξω κάθισα, ό βόγγος της μου πρέπει
άκουσα για μου φάνηκε
του σπλάχνου μας τής κόρης μας τήν ψιλή, ψιλή φωνή...

Η ΒΑΒΩ

Ύδικο θά καταλυθείς, κάνε καρδιά

Η ΜΑΝΑ

Δέν καταλοῦνε οί συμφορές — μάς περπατοῦνε, άκοῦς;
Ένας νυχτοφύλακας πιό χριστιανός άραγε πιό σκύλος;
αὐτός μ' άρμήνεψε νά 'νέβω στό βουνό
άφοῦ έχω γιό άντάρτη νά του γυρέψω έναν αϊχμάλωτο
μ' αυτόν τήν κόρη μου νά ξαγοράσω

Η ΒΑΒΩ

Οῦϊ βαρυόμοιρη, άλαφρόμυαλη, σήκω πάμε

Η ΜΑΝΑ

Πάλι μου λές σήκω, δέ λυπάσαι
καί τά βουνά σας θά στενάξουνε άν άκουστει
ώς έδῶ τό βογγητό τής φυλακής — έγώ τ' άκουσα
τούς βασανίζουνε, οί μέρες οί ὤρες εκεί μέσα
είναι πριόνια είναι καρφιά, κοντά - κοντά έγώ κόλλησα
μαρτύρια είδα κι άκουσα, έδῶ είμαι άλλου βλέπω
πίσω μέ τραβοῦνε όσα είδα κορμιά, κορμιά
τουμπανιασμένα, ξυλιασμένα, δίχως πρόσωπο, δίχως όνομα
τά φέρνουνε, τά παίρνουνε, κάτι στόματα, κάτι ποδάρια
σάν παλιόκαρφα στραβά, μάγουλα σά μελιτζάνες
στήθια δίχως πνοή, δίχως ντροπή
λαιμά ξεκολλημένα — όχου οί χαλκάδες, όχου τά λουριά
ας άψηλώσουνε τούς τρούλους οί χριστιανοί
δέ χωροῦνε πιά τόσοι μάρτυρες

Η ΒΑΒΩ

Σύχασε, έδω, έδω και τό ψωμί πού κόβομε
τό τάζομε του γδικιωμοῦ

Η ΜΑΝΑ

Τό αίμα μέ τό αίμα τάχα καθαρίζει;
Ν' άκούσετε και τά τραγούδια πού τραγουδοῦνε
περιμένουνε τήν τελευταία τους αύγή για να τά ποῦνε
τά τραγουδοῦνε άπ' τίς κλοῦβες — άχ άπροσκύνητοι
στή ζωή και στό θάνατο

ΤΟ ΠΡΩΤΟ ΤΡΑΓΟΥΔΙ

λεπιή, λεπιή φωνή:

«...σά να πάν σε πανηγύρι...»

Η ΒΑΒΩ

Όμορφα, όμορφα σώνουνε τά κλάματα

Η ΜΑΝΑ

Έκει μάς κόψαν και τό κλάμα έδω άφήστε μας
στάσου, άς σταθοῦμε άς κλάψομε άφοβα

Η ΒΑΒΩ

Χάϊ βάδιζε στό θρηνο άχόρταγη, ό ήλιος γέρνει, φτάνομε

Η ΜΑΝΑ

Ποῦ φτάνομε... μπρός - πίσω έρημιά
πουθενά σπαρμένα, μαῦρες πέτρες, στέρφα κοπάδια,
δέ λαλει μηδέ πουλί

Η ΒΑΒΩ

Ένας όρκος έδω λαλει ένας δράκοντας λεί «βαστάτε»

Η ΜΑΝΑ

Κόρη μου σ' έχασα

Ο ΙΣΤΟΡΙΣΤΗΣ

Στό θρηνο παραβγαίνετε, άργήσατε

Η ΜΑΝΑ

Ποῦ εἶμαστε, ἡ νύχτα ἔφεξε

ΤΟ ΔΕΥΤΕΡΟ ΤΡΑΓΟΥΔΙ

«Εἶμαστε μεις Ἑλλάδα τὰ παιδιά σου κλπ.»

Η ΒΑΒΩ

Ὅμορφα δέν τό παίρνουν μωρ' ἀδελφή; Θά ποῦνε κι ἄλλα...

ΤΟ ΤΡΙΤΟ ΤΡΑΓΟΥΔΙ

λαός, λαός,

λαός λαός συνάζεται, λαός λαός όπλίζεται

όπλίζεται, φωτίζεται,

φωτίσανε όρη καί βουνά καί πολιτείες καί χωριά

μάς πό — μωρέ μάς πόνεσε γιά λεφτεριά

κρίνος στήν άκροποταμιά

στεριώνει δίκιος νόμος

σās φέ — μωρέ σās φέραμε

σās φέραμε καί δύο σφαχτά άπ' τὰ κρυμμένα τὰ μαντριά

δικά σας όλα, όλα

Τώρα πιό κοφτός ό ρυθμός

Ξοπίσω ἡ φάλαγγα φέρνει τό σιτάρι

ό σκύλος Γερμανός σπειρί δέ θά πάρει

πέντε χερόβολα ένα δεμάτι

καί μέ τ' αυτόματο

τ' αυτόματο στήν πλάτη

κάμπο πατέρα μάς ἔθρεψες

φεγγαράκι μάς ἔφεξες

μουλάρια, γομάρια φορτώνουν παλικάρια

τ' άνταρτοχώρια θά ζυμώσουνε καρβέλια

στίς πλαγιές τρυγοῦμε καί τ' άμπέλια

ὄπλα - δρεπάνια, πολυβόλα - κλαδευτήρια
δίπλα - δίπλα τὰ γυαλίζουμε
ΕΑΜ - ΕΛΑΣ δίπλα - δίπλα πολεμοῦμε, συγκομίζουμε.

Η ΜΑΝΑ

Ἄχ στήν ὥρα ἔλαχα, βάστα καρδιά μου
πιό τρεμάμενη κι ἀπ' τῆς λαγίνας πιά καρδιά
δίκαιοι ἀντάρτες εἶμαι μιά μάνα
ἤρθα γυρεύω τῆς κόρης μου τή ζωή

ΜΙΑ ΦΩΝΗ

Ἐδῶ μιά - μιά, ἕνας - ἕνας δέ γυρεύει

Η ΜΑΝΑ

Ἄπ' τόν καπετάνιο σας τό γιό μου τή γυρεύω
ἀκούστηκε ἡ παλικαριά του ἔλαβα ἐλπίδα

Η ΦΩΝΗ

Ἐδῶ ἕνας - ἕνας δέν ἐλπίζει

Η ΜΑΝΑ

Ἄχ ἕναν αἰχμάλωτο νά μοῦ δώσετε
ποῦ τόν πήγανε κείνον τόν δεμένο, ἐκεῖνον δῶστε μου
τήν κόρη μας νά ξαγοράσω

ΦΩΝΕΣ

— Ὦρα καπετάνιο νά φωτίσεις καί τή μάνα σου

— Ὦρα καπετάνιο νά δικάσεις καί τή μάνα σου

Η ΜΑΝΑ

Γιέ μου στάσου... μιλήστε του καί σεῖς
τί γλώσσα νά μιλήσω, τί γλώσσα μιλάτε;

Ο ΙΣΤΟΡΙΣΤΗΣ

Σώπαινε μάνα, στρῶσε τήν κάπα μου
ἐδῶ ἀπόψε θά ιδεῖς παράσταση
παρασταίνομε τὰ πάθη τοῦ λαοῦ
ἐδῶ εἶναι πόλεμος εἶναι καί μάθηση

Η ΜΑΝΑ

Ἄδικη μάθηση, ἄδικον δρόμο πῆρα

Ο ΙΣΤΟΡΙΣΤΗΣ

Σωστός ὁ δρόμος πού σ' ἔφερε ὡς ἐδῶ
καλά τόν βρίσκει ἔννοια σου, ἢ ἀπελπισία σκύλα
κάθισε χάμω, στρῶσε τήν κάπα μου
τό θέατρό μας εἶναι καί δικαστήριο.

Ἦρθες ζητᾶς νά γλιτώσεις τήν κόρη σου
μά πολύ ἄργησες... γιά θυμήσου, ἄς θυμηθοῦμε
τήν ἀπρονόητη ζήση ἄκρι - ἄκρια σέ φτωχές θάλασσες
ἄκρια - ἄκρια σέ πολιτεῖες

Τώρα περνᾶ, ἰστορεῖ πίσω ἀπ' τό σῆμα πού γράφει «Τά περασμένα»:

Τέτοια ἐποχή βγαίνατε μαζεύατε χορταράκια
μάννα καί κόρη νόστιμα κρίταμα στά βραχάκια,
σᾶς προφήτευε ὁ ταξιδεμένος γέρος σας
χορταράκια νόστιμα ἔ ἄς γελάσομε ἄς κλάψομε
μάνες - κόρες τί μᾶς μέλλεται, τί θά πάθομε
καί τ' ἀρσενικά σᾶς φέρνουνε κανένα χταποδάκι
φαρεύουνε μέ τό γυαλί, μέ τό καμάκι
«ὀρίστε κι ἓνα φρέσκο τῆς κανέλας κουλουράκι»
οὔλα τά νόστιμα, οὔλα τ' ἄβλαβα ἐδῶ - ἐδῶ
ἀπό πάνω μας παραδομάχοι, ἀνθρωπομάχοι
τρῶνε, τρῶνε δέ χορταίνουνε,
πίνουνε δέν εὐφραίνονται, ὄπλα πουλοῦνε κι ἀγοράζουνε
πολέμους σχεδιάζουνε
ἐγώ πῆγα - ἦρθα δέ μοῦ κόπηκε ἡ λαλιά
εἶμαι σπάνιος μετανάστης ἄς μέ γελάτε
ἀνθρώποι γεννηθήκαμε θά χαλαστοῦμε σάν ἄμυαλα πουλιά...
Καί νά τα μᾶς προλάβανε σημάδια καί πλεούμενα τῆς συφορᾶς
τά σημάδια τοῦ μελτεμιοῦ τά ξέρατε πρὶν φυσήξει

τά σημάδια τοῦ χαλασμοῦ δέν τά ξέρετε;
«νά ναι τό περσινό τό σφουγγαράδικο». Κρυφά ποθοῦσε ἡ κόρη
«οἱ ναῦτες ἅμα τραγουδοῦσανε μέρωνε ἡ θάλασσα»

Ὁ ἱστοριογῆς μετακινᾷ τό σῆμα «Τά περασμένα» πιά μπρός στή σκηνή
μεγαλώνει ὁ χώρος ὅπου παρασιτίζουνε:

Ο ΑΙΘΙΟΠΑΣ

Εἶμαι πολεμιστής Αἰθίοπας
πάτησε τήν πατρίδα μας ὁ φασίστας Ἴταλός
ἀντιλαλοῦνε τά νταούλια, τρέξαμε νά τόν πολεμήσομε
ἄχα - μπελό - μπελό μέ ἀσπίδες μέ κοντάρια
κατάστηθα ὅπως πολεμούσαμε τά λεοντάρια
ἀλίμονο ἄχρηστη, ἄχρηστη παλικαριά
ἀπό ψηλά κάψαν τόν τόπο μας τ' ἀεροπλάνα.

Η ΚΟΡΗ

Τί γίνεται στήν οἰκουμένη, ἄχ καημένοι

Ο ΑΙΘΙΟΠΑΣ

Δέν τό ἴστερξε ἡ μοίρα νά κατέβω στόν κάτω κόσμο
μέ τούς ἀντρειωμένους μας κι ἐγώ... καί μή ρωτᾶτε
ποιός μέ πέταξε ἀπ' τή φωτιά στή θάλασσα
μέρες καί νύχτες ἀρμενίζαμε — σήμερα χάραμα
βλέπομε πάνω ἀπ' τ' ἄσπρα σπίτια μας χρύσιζε σταυρός
τῆς ἴδιας πίστεως ρίζα κι ἐγώ σᾶς ζητῶ
νά μοῦ φυλάξετε τό στερνό μου γιό,
πάω βοήθεια νά βρῶ

Η ΚΟΡΗ

Φέρ' το κοντά μας, νά τό χαρῶ σγουρό - σγουρό — τί βλέπω
ἄλλο πάλι πλεούμενο ἕνα βαποράκι
κουνέλα ἡ θάλασσα, πόσα γεννά...

ΕΝΑΣ ΠΡΟΣΦΥΓΑΣ

Καλοί ἀνθρώποι, ἀφῆστε μας νά πάρομε νερό

Η ΚΟΡΗ

Τέλη καλοκαιριού οί στέρνες μισοάδειες
μά όσο για να πιείτε όρίστε, είστε πολλοί;

Ο ΠΡΟΣΦΥΓΑΣ

Είμαστε μιά καρβιά κατατρεγμένοι

Η ΚΟΡΗ

Καί ποιοί σās κατατρέξανε;

Ο ΠΡΟΣΦΥΓΑΣ

Τί να πῶ τώρα, τί να μήν πῶ...

σηκώνουνε άραγε τήν αλήθεια, πόση αλήθεια
ξέρουνε κι έδῶ — λοιπόν στήν καρδιά τής Εύρώπης
ένas δικτάτορας κακοῦργος μέ μουστάκι κολοβό
ένas Χίτλερ βάλθηκε να ξεκάνει
όσους παλεύουνε για τό δίκιο τῶν λαῶν
μεγάλες συφορές γεννά τό μικρό του τό μυαλό
άκουστε το καί σεις άβγαλτοι άνθρωποι
φασισμός—ναζισμός—άφανισμός

Η ΚΟΡΗ

Μίλα μας άπλά, γράμματα ξέρομε λιγοστά
θάρθουνε τ' άδέρφια μου ό πρώτος μας ό έγγράμματος
ό έμπορας — να κι ό δεύτερος ό δίκαιος

Ο ΠΡΟΣΦΥΓΑΣ

Δίκαιοι άνθρωποι άφήστε μας ν' άράξομε
έχομε καίπραμάτιες ν' ανταλλάξομε.

Η ΚΟΡΗ

Έχετε τίποτα όμορφα πανικά;

Ο ΔΕΥΤΕΡΟΣ ΑΔΕΛΦΟΣ

Καλῶς ήρθατε στό χωριό μας

‘Η μάνα πού άκουγε κι έβλεπε πλησιάζει προς τήν έπιγραφή «Τά περασμένα», ζαρώνει εκείδά, πιάνει καί μιλά βραχνά:

Η ΜΑΝΑ

Θυμοῦμαι τά θυμοῦμαι ὅλα ὕστερα ἐμένα στείλανε
παραγγείλανε πρὶν βραδιάσει νά φύγουνε οἱ πρόσφυγες

Ο ΔΕΥΤΕΡΟΣ

Ποιός τό παράγγειλε, ντροπή γιά τό χωριό
νά μήν τούς δώσουμε οὔτε νερό — πάω νά ζητήσω λόγο

Η ΜΑΝΑ

Μέ τούς μεγάλους θά τά βάλεις γιέ μου;

Η ΚΟΡΗ

Τόσο καλό μάς θέλει αὐτός, τόν λέμε ἀδερφό
γιά νά σπουδάσει ἐμεῖς τρώγαμε τό ψωμί ξερό

Ο ΠΡΟΣΦΥΓΑΣ

Φεύγομε, φεύγομε οὔτε ἄδῶ ἔλεος οὔτε ἄδῶ

Ο ΑΙΘΙΟΠΑΣ

Φεύγομε μά ἐσύ χωριό κατέβασε ἀπ' τόν τροῦλο τόν σταυρό
ἂν εἴστε Χριστιανοί ἐσεῖς ἐγώ ἀλλάζω Χριστό

Η ΚΟΡΗ

Ἄχου νά κι ἄλλοι πού τούς πᾶνε, δύο - δύο δεμένοι
στενά τά σίδηρα, ἄχου περπατοῦνε φορτωμένοι

ΑΓΡΙΑ ΦΩΝΗ

Ἄδειάστε τό γιαλό, μπεῖτε στά σπίτια σας
κλείστε τίς πόρτες, ἐσεῖς μπρός, προχωρᾶτε
μή γυρίζετε τό κεφάλι, τομάρια μπρός, μπεῖτε στό καίκι

ΕΝΑΣ ΔΕΜΕΝΟΣ

Δέν μπαίνομε δεμένοι βγάλτε μας τίς χειροπέδες

Η ΚΟΡΗ

Καλέ εἶναι δικοί μας... καλέ μιλοῦνε σάν ἐμάς...

Η ΑΓΡΙΑ ΦΩΝΗ

Ἄριστεροί, ἐπικίνδυνοι κομμουνιστές, ἐσεῖς οἱ δύο οἱ πρῶτοι
πάντα πρῶτοι μή βγεῖτε ἀπ' τή σειρά — τραβῶ πιστόλι
δέν εἴστε μετρημένοι...

ΔΥΟ ΔΕΜΕΝΟΙ

Γνωρίστε μας είμαστε αδέρφια εργάτες - αγρότες
ένα τό δίκιο μας τό δίκιο τῆς δουλειᾶς
αὐτό γυρεύουμε, γι' αὐτό μᾶς δικάζουνε
ὄλοι τό δίκιο αὐτό φοβοῦνται... σᾶς μιλά ἕνας καπνεργάτης
κι ὁ γραμματέας τῶν τσαγκαράδων
τῆς Κοκκινιάς, τῆς Κοκκινιάς

Ἐξισιόρηση σιό προσκήνιο ἔξω ἀπ' τό σῆμα «Τά περασμένα»:

Ο ΙΣΤΟΡΙΣΤΗΣ

Μά ἡ πρωτάκουστη Ἐπανάσταση στή Ρωσία
καινούργιο νόμο θεμελιώνει τό δίκιο τῆς ἐργατιᾶς
ἔφεξε ἡ Ἀνατολή, σκοτείνιασε ἡ Δύση — φασισμός
πόλεμος ἐτοιμάζεται ἀδερφοσκοτωμός
ἐδῶ σᾶς μελετῶ καί σᾶς τῆς ἴδιας θάλασσας
λεοντάρια λαβωμένα, λεοντάρια προδομένα Ἴσπανοί
ἐκεῖ πρῶτο λαμπάδιασε ἀδερφικό τό αἷμα,
καί κατεβαίνει πρὸς τά νερά μας ὁ πόλεμος
καλοκαίρι τοῦ '40, Δεκαπεντάγουστο ξημέρωμα
στῆς Τήνος τό πανηγύρι ἄξαφνα σκίζεται ἡ θάλασσα
πεταχτήκανε δυό κολόνες νερά
κι ἡ «Ἑλλη» τό πολεμικό πῆρε φωτιά,
«κρυφός ἐχθρός, κρυφός ἐχθρός»
ἀλάλιασε ὁ κόσμος, σέρνονται οἱ σακάτηδες
παρατοῦνε οἱ πουλητάδες τίς πραιμάτειες
οἱ παπάδες μέ τά πετραχήλια πήρανε τά βουνά
ἡ Ἑλλάδα σάν τόμαθε ἀνατρίχιασε — ἐσεῖς
δέν ὀσμιστήκατε τό κακό;
πού σκυλιοῦ τή γνώση δέν ἀποχτήσατε τίς νύχτες ν' ἀλυχτᾶτε
πόσα σπίτια σας παρατήσατε
πόσα χώματα γλυκάνανε οἱ νεκροί σας;

Γιά τήν Ἑλλάδα στέναξες
ἤ γιά τόν τόπο πού γεννήθηκες ἔ Μικρασιάτισσα;

Η ΜΑΝΑ

Ἄλίμονο τά μαῦρα περασμένα
καί τά πιό μαῦρα μας στερνά...

Ο ΙΣΤΟΡΙΣΤΗΣ

Νά τος λοιπόν μᾶς ἔφταξε ὁ πόλεμος
πιαστεῖτε καί μᾶς ἔπιασε — πρώτη μιά γύρα
σβήσανε στίς θάλασσες τά φανάρια
στίς πολιτεῖες σκοτεινιά
στά πισινά μου στέκομαι...

Η ΜΑΝΑ

Ἰησοῦς Χριστός νικᾷ μή ἄλλα σκιάσματα...

Ο ΙΣΤΟΡΙΣΤΗΣ

Βλέπε τα, βλέπε με ἄς τρέμεις, χόρεψε, χορεύομε
μάθε καί τά τσαλίμια μου πηδῶ
ρίχνει φωτιά ὁ οὐρανός
γονάτισα ἠ γῆς καί τρέμει,
πῶς θά γλιτώσεις... ὄπα-ὄπαλα,
πάτα, πατοῦμε, πάτα καί κεῖ πάτα καί δῶ

Η ΜΑΝΑ

Φτάνει δέν ἔχω ἥπατα, δέν ἔχω μάτια φεύγω

Η ΒΑΒΩ

Μέ μᾶς μείνε καί σύ, πού πᾶς ἀόματη
γνώρισε φίλο ἀπό ἐχθρό, κᾶν τα χαλάλι οὔλα.

Η ΜΑΝΑ

Δέ γνωρίζω τίποτα, ὅσα γέννησα
δέ μέ γνωρίζουνε δέν τά γνωρίζω

Ο ΙΣΤΟΡΙΣΤΗΣ

Κόψτε τώρα στή μέση, κοπήκαμε πόλεμος - παραπόλεμος

πίσω οί στρατοί μπρός οί λαοί
στό κούτελο του γιοῦ σου εἶναι ὅλα γραμμένα
πλέβει τό ξύλο πλέβει καί τό σίδερο
καί τό κέρατό μου ἀρμενίζει τ' ἀναμμένο
τραβᾶτε τά μαλλάκια σας γυναῖκες
πετάξτε ὄξω τά σπλάχνα σας
ἄλλου ἔσεῖς ἄλλου τά σπλάχνα σας
ὄξω κι ὄξω νιές καί γριές, ξεβγαλμένες κι ἄβγαλτες
βγαίτε διαλέξετε ζωή, διαλέξετε θάνατο

II MANA

Ἔλεος, ἔλεος ποῦ νά κρυφτῶ

Ο ΙΣΤΟΡΙΣΤΗΣ

Κρύφτρες δέν ἔχουνε οί φτωχοί τούς τά παίρνουνε ὅλα
πήρανε τούς ἄντρες, πήρανε τ' ἄλογα
τούς πήρανε καί τήν ψυχή καί τ' ἀχυρένιο στρώμα — τώρα
τώρα,

Παραμερίζει πρὸς ἰά πίσω ἰό σῆμα, ἰστορεῖ ἀπ' ἰό προσκήνιο:

τώρα τρεῖς φάλαγγες φασίστες Ἴταλοί
γιά θυμηθεῖτε τόν Αἰθίοπα — μᾶς πατήσανε τά σύνορα
στό Σαραντάπορο στοῦ Ἀώου τά γιοφύρια
καί χαμηλά στὸν Καλαμά, λοιπόν,
διατάζουνε ὁ Βασιλιάς κι ὁ Μεταξᾶς
πού καταλύσανε τό Σύνταγμα
νά ρίξουνε τά φυλάκια ὅσες βολές προλάβουνε
καί τό πιό γρήγορο ἀεροπλάνο ἔτοιμο γιά τήν Ἀγγλία
ἐκεῖ συνταχτήκανε οἱ φυγάδες κυβερνηῖτες, πήραν καί τό χρυσό.
Μά ἢ Ἑλλάδα ὅποτε κινδυνεύει ποιός κινδυνεύει ἀξεχώριστα;
Στρατός κι ἀστραφτερός λαός πολεμοῦνε ἀπό κλαρί σέ κλαρί
κόβουν τό δρόμο του ἐχθροῦ, σ' ἀνταριασμένες ποταμιές
πρώτη φορά πιαστήκανε, ξετιναχτήκανε

μαῦρες φοῦντες καί καπέλα μέ φτερά —
ναί στήν Πίνδο πρώτη φορά
ξεφούσκωσε τοῦ φασισμού ἡ μαύρη ποκαμίσα
ἡ σκλάβα Εὐρώπη ἄκουσε μιά νίκη — ἔπειτα
ὁ χειμῶνας νέκρωσε τά βουνά,
οὔτε ὄρνια πιά δέν πετοῦνε οὔτε ἀετοί
τά κρούσταλλα τούς τσακίζουν τά φτερά
μές στά σύννεφα ποιοί ἀγρυπνοῦνε;
Ἄχ δύο Ἕλληνες, δύο σκοποί ἀκοίμητοι
κι ἡ σιόλα τῆς ἀρβύλας τους εἶναι ἀπό χαρτί...

Τραβᾶ μπρός τό σῆμα, μένει ὁ χῶρος ἀπό μέσα γιά τήν παράσταση:

Ο ΛΟΧΙΑΣ

Πάρε τόν ὄλμο ἀγκαλιά, ραγίζει μέ τήν παγωνιά

Ο ΣΤΡΑΤΙΩΤΗΣ

Κορμί μου ἀπόψε κάνε νύφη τό σίδηρο τό φονικό
ἡ μάχη νά μέ βρεῖ ἄξιο γαμπρό

Ο ΛΟΧΙΑΣ

Νάτανε ὁ πόλεμος μόνο μάχες θάπρεπε τῶν παλικαριῶν
μά εἶναι πείνα, εἶναι ψείρα, εἶναι μαρασμός, ξεφτελισμός
γιά βάλε αὐτί... περπατηξιά

Ο ΣΤΡΑΤΙΩΤΗΣ

Τό χιόνι κρυφομουρμουρᾶ τρίζουν οἱ πάγοι

Ο ΛΟΧΙΑΣ

Στόν τόπο — ἄλτ — ποιός εἶσαι;

Ο ΣΤΡΑΤΙΩΤΗΣ

Μωρέ γυναίκα εἶσαι ἢ τῆς ἀντάρας ἀγερικό;

Η ΒΑΒΩ

Τῆς μαύρης μοίρας θηλυκό, μιά γριά βάβω ἐγώ
τό περίπολο μ' ἀγγάρεψε

σᾶς φέρνω δύο κασόνια γιά τᾶ ὄπλα σας φωτιά
πιό χρειάζουμένη λέει κι ἀπό ψωμιά
βαδίζω ἀπ' τᾶ ξημερώματα

Ο ΛΟΧΙΑΣ

Κάθισε βάβω, ψυχομάννα πῶς νά σέ ποῦμε,
στό βράχο ἐδῶ τό φύλακα
πάρε μιά χούφτα σταφίδες ἄλλο τίποτα δέν ἔχομε

Ο ΣΤΡΑΤΙΩΤΗΣ

Κάτσε νά ἰδεῖς καί σύ τή μάχη
πῶς θ' ἀνάψουν οἱ κορφές
ἀπό χτίση κόσμου ἐδῶ δέ λαμπάδιασε φωτιά

Η ΒΑΒΩ

Οὔι κι ἐδῶ σέ ξεγελαῖ ἡ ἀντρεία σου ἄγουρε στρατιώτη
ἐγώ κατηφορίζω, οἱ δυό γίδες μου μείναμε ἀνάρμεγες
σᾶς δίνω εὐκή τή μάχη νά κερδίσετε
στίς μάνες σας γεροί νά γυρίσετε

Ο ΣΤΡΑΤΙΩΤΗΣ

Μάχη μαχαίρι δίκοπο, κερδίζομε δέ γλιτώνομε
γλιτώνομε δέν κερδίζομε... βάβω στάσου
λοχία βάλε φωνή, ταινίες στείλανε γιά πολυβόλο
στόν ὄλμο ἄχρηστες, ἄχρηστες οἱ ἄχρηστοι

Πάει τό σῆμα πρὸς τᾶ μέσα, ἰστορεῖ ἀπ' τό προσκήνιο:

Ο ΙΣΤΟΡΙΣΤΗΣ

Ὁ λοχίας τοῦτος εἶναι ὁ Καπετάνιος μας
ὁ στρατιώτης εἶμαι ἔγω, ἐγώ πού ἀπόμεινα
μέ τό ἔνα μάτι καί τό ἔνα πόδι μισό
τρῶνε οἱ πάγοι ζωντανά κορμιά
ὅπως τ' ἄκαπνο καμίνι τρώει κλαριά
πέσανε οἱ ἄμαθοι στόν ὕπνο τοῦ χιονιοῦ

είναι γλυκός σάν κόρφος μά ή γλύκα του θάνατος
ζήσανε μόνο οί άγρυπνοι.

Άπό μέσα ή παράσταση:

Ο ΛΟΧΙΑΣ

Εύπνα καί μεταγύρισε, κούνα τίς φτέρνες σου, δέν κουνᾶς;
Κρουστάλλιασες, βόγγηξε, δέ βογγᾶς;
Ψές κουνούσες, βογγούσες... άχ, τοῦ τό 'βαλε τό τελευταίιο καρφί
ἀπόψε ή νύχτα, τά μάτια του άχ ἀπ' τόν πάγο
σά δύο μπουμπούκια τοῦ καήκανε... πάει τό φῶς του
κατά ποῦ νά τόν πάω σηκωτό...

Μπρός ἀπ' τό σήμα ή ἐξισιορηση:

Ο ΙΣΤΟΡΙΣΤΗΣ

Άκραχτη άντάρα στά βουνά
σκάλες ἀνοίγουνε τ' άστροπελέκια
σάν ὄρνια ἐμείς κρεμνούσαμε τά σκεβρωμένα μας λαιμά
δέν τήν ὀνοματίζαμε ὅμως σ' ὄλο τό μέτωπο
γράφεται πιά ή προδοσία, τά ἐφόδια κοπήκανε
ἀεροπλάνα δέν πετοῦνε, τά κανόνια βαλτωμένα
πάνω στίς λασπωμένες ρόδες σκοτώνεται ὁ φιλότιμος λοχαγός
ποιός τραβᾶ μπρός; Ένας διμοιρίτης
ποιός κάνει πίσω; Ένας στρατηγός
ποιόν πολεμοῦμε μαζί γιά χώρια τόν Ίταλό φασίστα,
ή τό Ναζί Γερμανό; Μαζί γιά χώρια οί Έλληνες;
Ποιοί Έλληνες; Είναι δύο καλούπια Έλληνες...

Πίσω ἀπ' τό σήμα ή παράσταση:

Η ΒΑΒΩ

Μάνα μ' τί κατεβάζουν τά ποτάμια
ἀνοιξη, μαύρη ἀνοιξη, πῆραν καί λιώνουνε τά χιόνια

ΦΩΝΗ ΑΝΔΡΙΚΗ ΕΠΙΣΗΜΗ

Προσοχή, προσοχή, επισκέπτρια ύψηλή

ΦΩΝΗ ΓΥΝΑΙΚΕΙΑ ΕΠΙΣΗΜΗ

Φέρομεν, φέρω, λάβετε τό χάϊλ —τό χαι— χαιρετισμόν
πρός φιλοπάντριντο, πατριντόφιλο λαόν, στρατόν
άνοίγω έρανον βασιλικόν

Η ΒΑΒΩ

Νά συναχτοῦμε βγάλαν διάτα, τί κρέν' τούτη;
Άραποσίτι τάχα μοιράζουνε;
Ή μιά μου γίδα ψόφησε μου απόμεινε ή κανούτα

Η ΕΠΙΣΗΜΗ ΑΝΔΡΙΚΗ ΦΩΝΗ

Έχει γίδα λείει, φέρε τή γίδα σου
πάρτε τή γίδα της για τό έθνος
ύψηλοτάτη άνοιξε ο ύψηλός σας έρανος

Η ΒΑΒΩ

Έμένα προγκάνε, νά και νά... Οῦι χαλασά μ' τ' είν' τοῦτο;
Δυό μπόγια στοιχειό, οῦι ο λοχίας άπ' τό φυλάκιο
οῦι δυό κεφάλια κι ο δόλιος στρατιώτης, τόν φέρνει σηκωτό
σάν τό σφαχτό, σάν τό σφαχτό

Ο ΛΟΧΙΑΣ

Βοηθάτε, πιάστε τον, μάτια και πόδια του ξερά

Η ΒΑΒΩ

Δῶσ' τ' άσημοφλασκή σου μωρή έσύ κι ο γαλονάς
στάξε του στό στόμα έναν κόμπο ρακί

Η ΕΠΙΣΗΜΗ ΓΥΝΑΙΚΕΙΑ ΦΩΝΗ

Τέλω, τέλομεν ύψηλή μας τέλησις είναι

Η ΕΠΙΣΗΜΗ ΑΝΔΡΙΚΗ ΦΩΝΗ

Τό ύψηλόν σας στόμα κλείσετε προς στιγμήν...
παρουσιάζεστε ενώπιόν μας χωρίς διαταγήν;
Άνταρσία, σημάνετε συναγερμόν

"Αγγλοι σύμμαχοι προλάβετε ἢ ἔστω Γερμανοί
ἀνακωχή, ἀνακωχή,
πανένδοξοι ναζίδες χάρη, κάποια ὑψηλή ἐπισκέπτρια ἐδῶ
δικό σας αἷμα — στρατιῶτες κατὰ στίχους
ρίξτε τὰ ὄπλα στό χαντάκι

Ο ΛΟΧΙΑΣ

Θεομπαῖχτες δυό φορές θά μᾶς πουλήσετε
ὄντας μᾶς τὰ δώσατε καί τώρα πού τὰ παίρνετε;
φτοῦ σας τὰ ὄπλα δέν τὰ δίνουμε

Ἰστορεῖ ἀπ' τό προσκήνιο:

Τώρα εἰσβάλανε κι οἱ ναζίδες
μάχη δέν ἔδωσε ὁ στρατός
φεύγουνε οἱ "Αγγλοι, φεύγουνε μαζί
παλατιανοί καί ὑπουργοί
ὁ πρωθυπουργός αὐτοκτονεῖ
κατεβαίνουνε ἀπ' τὰ βουνά οἱ νικημένοι
κάποιοι ἀπαρηγόρητοι
πάλι πρὸς τὰ βουνά κοιτάζουνε
δέν ξεπλένεται ἡ ντροπή τους σέ λουτρό
κείνη τήν ἀνοιξη ἄδικα φουᾶ ὁ γλυκός ἀγέρας της
κάναν συκῶτι σίδερο οἱ προδομένοι

Η ΒΑΒΩ

"Ἐχει κι ὁ "Αδης βότανα νά γιάνει τίς πληγές
ἔχει νερό πού σβήνει τό μαράζι
μά τοῦ προδομένου ὁ στεναγμός τόν "Αδη σκοτεινιάζει

Ο ΙΣΤΟΡΙΣΤΗΣ

Σκλαβωμένοι πιά οἱ "Ἕλληνες
ἄκρη - ἄκρια στούς δρόμους οἱ ἀνάπηροι
ἄκρη - ἄκρια στόν ἥλιο οἱ πεινασμένοι

μέσα - κατάμεσα βαστᾶ τούς δρόμους ὁ ἐχθρός
βαστᾶ λιμάνια κι ἐργοστάσια
μετρημένη ὡς κι ἡ βάρκα τοῦ ψαρᾶ
στό τραπέζι του τρῶνε οἱ προδότες
οἱ προδότες μόνο χορταίνουνε κι οἱ πόρνες
θυμηθεῖτε καί τήν πείνα, τό χειμῶνα '41 - '42

Πίσω ἀπ' τό σῆμα:

Καροτσάκι, καροτσάκι
τόνε ρίξαν στό χαντάκι
νά ὁ χυλός, νά τό καζάνι
τοῦτο πρήστηκε θά πεθάνει,
τούμπανο κοιλιά
ἐμεῖς διπλή τήν κουταλιά
μάγκες προλάβετε, κάνομε ντού
σκουπίδια πλούσια ἰταλικά
φλοῦδες πράσινες, νά κι ἓνα κοκαλάκι
φτού σας γουρούνια Γερμανοί
δέν πετοῦνε οὔτε κουκουτσάκι
ἐδῶ - ἐδῶ φέρνει ὁ Τρίχας ρεφενέ
τόν πέτυχε τετράπαχο, σήμερα μαγειρεύομε
ποντικοζούμι, ποντικοκεφαλή
νά ζήσει ὁ Τρίχας πρῶτος μάγκας
νά ζήσομε νά ἰδοῦμε λεφτεριά
τό νοῦ σας τό περίπολο, βλέπουνε καί γελοῦνε
ὄχ θά κλωτσήσουνε τό ντενεκέ
Τρίχα τρελάθηκες; Τούς μουντάρει
μπάμ... μπάμ... τόν φάγανε πάει ὁ Τρίχας
ἄτιμοι, ἄτιμοι φονιάδες, τρεχᾶτε
τόν φάγανε, δέ φάγαμε...

᾽Εξιστόρηση σιό προσκήνιο:

Ο ΙΣΤΟΡΙΣΤΗΣ

Κι ό έχθρός τρόμαξε τήν πείνα. "Όμως
καθώς τό καλοκαίρι σύναυγα ένα φύσημα
δροσίζει άξαφνα και τήν πέτρα
πυκνώνουνε τά σημάδια του μελτεμιού
ξύπνησε, άνάσανε ή λιγοψυχισμένη πλάση — έτσι
πρωτακουστήκανε άντάρτες στά βουνά
κομμουνιστές και πατριώτες — θά καμπανίσουνε καμιά φορά
τά τιμημένα όνόματα — καλοϋνε τό λαό ν' αντισταθει
όπλα ξεθάβουνε, μοιράζουνε κι ένα ποτήρι έλπίδα
τό κλήμα πού κάνει τό σταφύλι της
σέ βαθιά σπλάχνα φυτεμένο — πού τρυπώσανε
πολιτικοί και στρατηγοί; Οι "Έλληνες πάλι λάβανε τιμή
δέν τούς χαλνᾶ πιά ό τύραννος άπλήρωτους
μπρός στό λάκκο τους παλεύουνε τό χάρο

*‘Η παράσταση τώρα σ’ όλη τή σκηνή, σηκώνεται τό σήμα «Τά περασμέ-
να» — ή μάνα κουβαρισμένη σέ μιάν άκρια.*

Ο ΚΑΠΕΤΑΝΙΟΣ

"Ως έδω ή παράσταση
τά περασμένα είναι πιά και τωρινά

Ο ΙΣΤΟΡΙΣΤΗΣ

Σήκω μαρτύρησε καημένη μάνα θέλομε μάρτυρες
έςύ πού τόσα είδες δέν τόν είδες
στά μπλόκα του χωριού έναν μουντζουρωμένο
πού έδειχνε μέ τό δάχτυλο τούς πατριώτες;
Τό χωνί φώναζε τή νύχτα
τό πρωί γράφανε οι τοίχοι τήν προδοσία
δέν έμαθες ποιός πρόδωσε και τήν κόρη σου
μέ λίρες άραγε ή μέ λάδι νά πληρώθηκε;
"Ακουσες πώς ένας γιός σου είναι άντάρτης

δέ σ' τό 'πανε πώς ό πρώτος σας είναι προδότης;

Η ΒΑΒΩ

Σιγά και λίγα - λίγα θά τῆς σαλέψει ό νοῦς

Ο ΙΣΤΟΡΙΣΤΗΣ

Μάθε πώς πιάσαμε δικάσαμε τόν πλούσιο γιό σου
αυτόν δικάσαμε απόψε, αυτόν είδες δικασμένον
ήτανε νά τό ιδείς κι αυτό...

Η ΒΑΒΩ

Δέν άγροικᾶ βυθίστηκε βύθος κακό

ΣΚΟΠΟΣ ΑΠΟ ΜΑΚΡΙΑ

Συναγερμός παιδιά, στό διάσελο πρόβαλε μιά φάλαγγα

Ο ΚΑΠΕΤΑΝΙΟΣ

'Αραιωθείτε, πιάστε από μιά πέτρα, σημαδεύετε σωστά
μή γλεντᾶτε τίς ριξιές

Ο ΣΚΟΠΟΣ

Χουγιάζουνε, φωνάζουνε δέν ανεβαίνουνε μουλωχτά

ΦΩΝΗ ΤΟΥ ΦΑΣΙΣΤΑ

"Ε σείς ληστές άπ' τά ψηλώματα,
τήν Εύρώπη ὅλη κατάχτησε ό Χίτλερ
στά γκρεμνά έδῶ πού κολλήσατε τί έλπίζετε;

Ο ΙΣΤΟΡΙΣΤΗΣ ΜΕ ΧΩΝΙ

Τίς ξέρομε τίς νίκες σας έ κοσμοκαταλύτες, τίς μισοῦμε
αυτές μισοῦμε, ἄδοξο τό καμάρι σας

Η ΦΩΝΗ ΤΟΥ ΦΑΣΙΣΤΑ

Βαστοῦμε τήν ὀρθή Σκάλα, σᾶς κυκλώσαμε

Ο ΙΣΤΟΡΙΣΤΗΣ

"Ο,τι κυκλώσατε σᾶς τρώει από μέσα
ὅ,τι βαστᾶτε σᾶς βαστᾶ

Η ΦΩΝΗ ΤΟΥ ΦΑΣΙΣΤΑ

Μωρέ κι ή Ελλάδα όλη σās άρνήστηκε
πέτρες όρίζετε και τή γύμνια σας

Ο ΙΣΤΟΡΙΣΤΗΣ

Έλλάδα είναι ή γύμνια μας κι οι πέτρες τούτες
σήμερα μās κρύβουνε αύριο θά σηκωθούνε θά σās πλακώσουνε

Η ΦΩΝΗ ΤΟΥ ΦΑΣΙΣΤΑ

Μωρέ περίγελα σās ξεπουλούνε οι Σύμμαχοι
έχουνε συνεννόηση Έγγλέζοι και Παλατιανοί κι οι Γερμανοί

Ο ΙΣΤΟΡΙΣΤΗΣ

"Ένα - ένα δοκιμάσαμε τό ξεπούλημα
ένα - ένα τό ξεσκεπάσαμε

Η ΦΩΝΗ ΤΟΥ ΦΑΣΙΣΤΑ

Δέ σκεφτήκατε μωρέ τά παιδιά σας, τίς γυναίκες σας;

Ο ΙΣΤΟΡΙΣΤΗΣ

Ούτε γυναίκες γλιτώνουνε μέ τή σκλαβιά, ούτε παιδιά
τόση σκέψη μās φτάνει.

Η ΦΩΝΗ ΤΟΥ ΦΑΣΙΣΤΑ

Δέν αγαπάτε τή ζωή σας μωρέ ξεγραμμένα θεριά;

Ο ΙΣΤΟΡΙΣΤΗΣ

Τήν αγαπούμε τόσο πού σκλαβωμένη δέ μās χορταίνει

Ο ΣΚΟΠΟΣ

"Άλλη μιά φάλαγγα προχωρά προς τά πάνω
άλλες φοβέρες μπρός - μπρός ένας ξαρμάτωτος, ένας άτριχος

Η ΒΑΒΩ

Άνοιξτε τά μάτια σας, ιδές λαιμό ψηλό - ψηλό, λαμπάδα
γυναίκα είναι ούι λαμπάδα μας ταμένη
μπρός - μπρός τή στήσανε
ένας σταυρός ανάμεσα στά φρύδια της
στό καθαρό άγιοκέρι ούι καρφωμένος

σταθήκανε στίς κουμαριές
ή κεφαλή της ἔγειρε, γέρνει ἕνα φεγγαράκι
οὔι ἀλίμονο μιά κουρεμένη — δική μας εἶναι
οὔι δέ βρίσκεται ἀλίμονο κλωνάρι ν' ἀκουμπήσει.

Η ΦΩΝΗ ΤΟΥ ΦΑΣΙΣΤΑ

Ἐδῶ στάσου κόρη, ἐδῶ θ' ἀρνηστεῖς
τόν ἀντάρτη καπετάνιο ἀδελφό σου

Η ΒΑΒΩ

Κόρη μήν ἀρνηστεῖς, γυναίκα σου μιλά, στάσου πιστή

Η ΦΩΝΗ ΤΟΥ ΦΑΣΙΣΤΑ

Διψᾶς; Τί παγούρι μου γεμάτο, φώναξε τούς συμμορίτες
νά στό δώσω νά πιεῖς.

Ο ΙΣΤΟΡΙΣΤΗΣ

Φώναξε, ἀπό κόρης στόμα ἢ ἀλήθεια ν' ἀκουστεῖ

Η ΦΩΝΗ ΤΟΥ ΦΑΣΙΣΤΑ

Σφίξτε της τό λουρί στίς ἀμασκάλες
φώναξε δυνατά ἢ κατάρρα σου ν' ἀκουστεῖ

Η ΒΑΒΩ

Ἦ Οχουου ὦρα σημαδιακιά, οὔτε πιό δῶ οὔτε πιό κεῖ
δέ σου ἀπόμεινε καιρός οὔτε μιανῆς ἀνασεμιᾶς, κόρη - κόρη
τό βουνό στέκεται στά νύχια ἢ φωνή σου τί θά πεῖ
Ἄγγελοκρούεται θά πέσει χάμω, κάνε καρδιά
ἐ λόγος σου ὁ δίκαιος χρυσό μαντίλι
θά σου σκεπάσει ἄχ τή δόλια κεφαλή

Ο ΚΑΠΕΤΑΝΙΟΣ

Λόγια κι ἀντίλογα μ' αὐτούς πιάσατε;

Η ΒΑΒΩ

Σκύψε, γνώρισε καπετάνιο λάβε τιμή

Ο ΚΑΠΕΤΑΝΙΟΣ

Ἄδελφή μου

Η ΒΑΒΩ

Οὐί συμφορά μου, συμφορά μας, ἀδελφή του, ἀδελφή μας

Ο ΙΣΤΟΡΙΣΤΗΣ

Πέσε χάμω καπετάνιε, θά σοῦ ρίξουνε

Ο ΚΑΠΕΤΑΝΙΟΣ

Ποιός ἔχει ὄπλο ἀπ' τὰ καινούργια
μωρέ ποιανού ὄπλο ρίχνει μακριά;

Η ΒΑΒΩ

Σωπάστε γνώρισε

Η ΦΩΝΗ ΤΗΣ ΑΔΕΛΦΗΣ (Σπαραχτική)

Ἄδελφέ βοήθεια

Ο ΚΑΠΕΤΑΝΙΟΣ

Δῶστε φωτιά, σημαδέψτε καλά

Ο ΙΣΤΟΡΙΣΤΗΣ

Ἵσες σφαῖρες ἔχετε ρίξτε τις ἄχ τῆς πρέπουνε

Ἡ κουβαριασμένη μάνα μισοσηκώνεται, σέρνεται μπρός, βογγᾷ:

Η ΜΑΝΑ

Ἵχου φωνές, ὄχου σφαῖρες ὄχου καρδιά μου
ὄχου παιδιά μου, τὰ παιδιά μου
πόσες φορές τὰ γλίτωσα, πόσες φορές τὰ χάνω
βράχε σέ λέμε φύλακα στά πόδια σου
ἄχου σκοτωμένα δύο παιδιά μου.

Ο ΙΣΤΟΡΙΣΤΗΣ

Μπρός, νύχτωσε... πού τήν ἀφήνομε κι αὐτή
θά κατεβοῦνε λύκοι, τό αἷμα βρώμισε...

Η ΒΑΒΩ

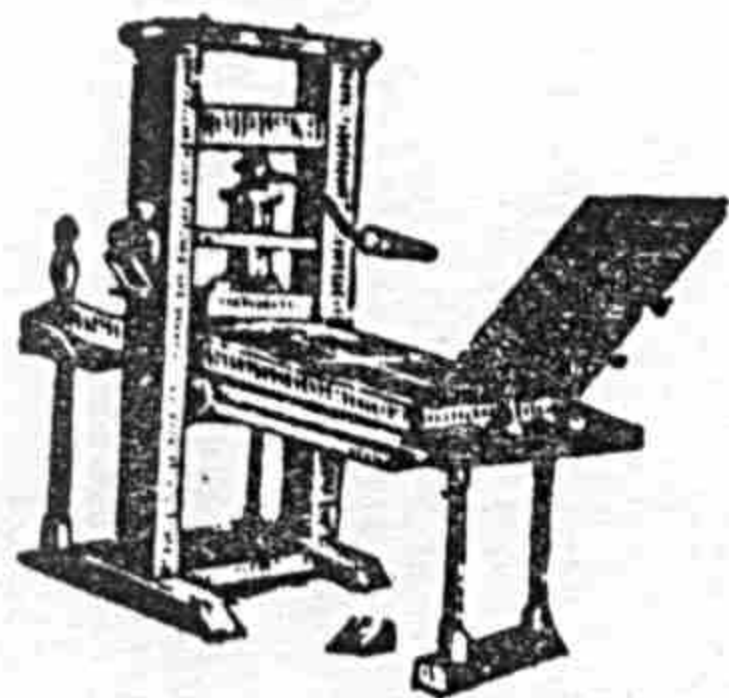
Τραβάτε σείς θά τηνε πάρω σηκωτή.

Ο ΙΣΤΟΡΙΣΤΗΣ

Ξεδιαλεχτείτε τέσσερις, σᾶς θέλω
φέρτε μας τή νεκρή

Ε Π Ι Λ Ο Γ Ο Σ

Ἐτό δίκιο μας δέν εἶναι σύκο μελωμένο
νά πέσει ἀπό χαμηλή συκιά
λαοί ξεσηκωμένοι, ἀκριβά τό κερδίζομε
καί σένα εἰρήνην πού εἶσαι γλυκιά.

ΤΟ ΒΙΒΛΙΟ
ΑΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ
ΤΗΣ ΕΛΛΗΣ ΠΑΠΑΔΗΜΗΤΡΙΟΥ
ΤΥΠΩΘΗΚΕ ΤΟ ΔΕΚΕΜΒΡΙΟ ΤΟΥ 1977
ΣΤΟ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟ
ΠΑΛΙΜΨΗΣΤΟΣ
ΖΩΟΔΟΧΟΥ ΠΗΓΗΣ 65, ΑΘΗΝΑ
ΓΙΑ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟ ΤΩΝ ΕΚΔΟΣΕΩΝ
ΚΕΔΡΟΣ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ 44, ΑΘΗΝΑ